

การวิเคราะห์เพื่อพัฒนาท้องถิ่น

๓.๑ การสรุปสถานการณ์พัฒนา

การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค

การกำหนดแผนในรอบปีที่ผ่านมาจะใช้เกณฑ์กำหนดจาก บทบาทหน้าที่ ตามระเบียบพระราชบัญญัติกำหนดไว้ และเป็นไปตามระบบ ระเบียบของกระทรวงมหาดไทย โอกาสที่ประชาชนจะเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นมีมากขึ้น แต่ทั้งนี้ต้องอยู่ในกรอบบทบาทหน้าที่ที่จะทำได้ จากการวิเคราะห์ปัญหาสาเหตุของปัญหา และแนวคิดร่วมกันของประชาชน จึงนำไปสู่กระบวนการที่ เรียกว่า เทคนิค Swot Analysis

นั่นคือการพิจารณา การวิเคราะห์จุดแข็ง (Strength-S) และจุดอ่อน (Weakness-W) เป็นการวิเคราะห์ปัจจัยภายใน ส่วนการวิเคราะห์โอกาส (Opportunity-O) และอุปสรรค (Threat-T) เป็นการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอก ซึ่งจะสามารถทราบถึงศักยภาพของท้องถิ่นว่าเป็นอย่างไร

การวิเคราะห์ SWOT analysis ของท้องถิ่นตำบลหลุมข้าว

จุดแข็ง S = (STRENGTH)

- ประชาชนในตำบล / ชุมชน / หมู่บ้านมีความเป็นอยู่แบบสังคมชนบท
- ประชาชนในตำบล/ ชุมชน / หมู่บ้านไม่มีความขัดแย้งรุนแรงในสังคม
- มีประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่นที่สืบทอดกันมานาน
- พื้นที่ส่วนใหญ่มีความอุดมสมบูรณ์
- ในพื้นที่ตำบล / ชุมชน / หมู่บ้าน ไม่มีโรคระบาดหรือโรคติดต่อร้ายแรง
- ประชาชน/ประชาคมในหมู่บ้าน ให้ความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการประสานงานด้วยดี
- ประชาชนในตำบล / ชุมชน / หมู่บ้าน มีความสนใจติดตามข่าวสาร
- ในพื้นที่มีวัดคู่คิบัและแรงงานเพียงพอ
- มีแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ แหล่งศึกษาทางอารยธรรม และโบราณคดี

จุดอ่อน W = (WEAKNESS)

- ผู้นำชุมชน/หมู่บ้าน มีคุณวุฒิทางการศึกษาน้อย ไม่เห็นความสำคัญในการศึกษาต่อ
- ระดับการศึกษาของประชาชนโดยรวมยังอยู่ในเกณฑ์ต่ำ
- แต่ละหมู่บ้านอยู่ห่างไกลกันมาก ๆ
- การยึดถือภูมิปัญญาแบบเดิม ๆ
- การอพยพแรงงานเนื่องจากประสบปัญหาภัยแล้ง
- งบประมาณมีไม่เพียงพอในการพัฒนาให้ทั่วถึง
- พื้นที่อยู่ห่างไกลตัวอำเภอ ทำให้ประชาชนสัญจรไปมาในการติดต่อราชการ กับส่วนราชการระดับตัวอำเภอลำบาก
- พื้นที่ตั้งมีสภาพเป็นพื้นที่ลุ่ม จะประสบปัญหา ฤดูแล้งขาดแคลน และฤดูฝนน้ำท่วมขัง
- ประสบปัญหาด้านน้ำอุปโภคบริโภค ยังไม่ได้มาตรฐานทุกหมู่บ้าน

โอกาส O = (OPPORTUNITY)

- การขอรับการสนับสนุนด้านงบประมาณในการช่วยเหลือ ดำเนินการอย่างต่อเนื่องจากภาครัฐบาล และเอกชน
- มีเทคโนโลยีช่วยส่งเสริม กระจายข่าวสารให้ทั่วถึง
- ส่งเสริมสนับสนุนการนำเทคโนโลยีล้ำสมัยเข้ามาใช้มากขึ้น
- การพัฒนา และจัดให้มีแหล่งน้ำขนาดใหญ่ ช่วยลดปัญหาภัยแล้งได้

อุปสรรคหรือข้อจำกัด T = (THREAT)

- การขอสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานอื่นล่าช้าไม่ทันต่อเหตุการณ์
- เกิดภัยธรรมชาติ เช่น น้ำท่วม, ภัยแล้ง
- เกิดโรคระบาดทางการเกษตร เกี่ยวกับแมลงแลศัตรูพืชโดยไม่สามารถหาวิธีป้องกันไว้ทันท่วงที
- สภาพพื้นที่บางแห่งไม่เอื้ออำนวยต่อการประกอบอาชีพ เนื่องจากอยู่ห่างไกลแหล่งน้ำ
- การขาดเงินงบประมาณในการดำเนินโครงการใหญ่
- ความแตกต่างทางอุดมการณ์ของผู้นำท้องถิ่น

วิเคราะห์การนำแผนพัฒนาไปปฏิบัติในรอบปีที่ผ่านมา

การจัดทำแผนพัฒนาที่ผ่านมา ถึงแม้ว่าประชาคมหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการกำหนดก็จริงแต่แนวความคิดดังกล่าว จะเน้นการพัฒนาในด้านโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ไฟฟ้า ถนน ขุดลอกคลอง บ่อน้ำ ฝายน้ำล้น ท่อเหลี่ยม คสล. ฯ เป็นต้นอันดับแรกส่วนด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต เช่น การศึกษา, การสาธารณสุข, การพัฒนาผลผลิต, การทำการเกษตรทางเลือกใหม่, การประกอบอาชีพเสริม, การสร้างอาชีพรายได้ และการส่งเสริมการท่องเที่ยวทางด้านวัฒนธรรม เป็นต้นรองลงมา เป็นเหตุให้แผนพัฒนาที่ผ่านมาจึงเน้นไปที่โครงสร้างพื้นฐานเป็นส่วนมาก ประกอบกับองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นองค์กรท้องถิ่นขนาดกลาง มีพื้นที่ในการดูแลรับผิดชอบบริเวณกว้าง งบประมาณในการพัฒนามีไม่พอเพียงกับการพัฒนาโครงสร้าง โดยเฉพาะการดำเนินโครงการใหญ่ ๆ ก็มีความสามารถทำได้ปีละ ๒ ถึง ๓ โครงการ งบประมาณก็ไม่เพียงพอแล้ว จึงเป็นข้อจำกัดอย่างมาก ในปีหนึ่ง ๆ แต่ละหมู่บ้าน ได้เสนอโครงการในพื้นที่มากมาย ในด้านปฏิบัติสามารถกระทำได้เท่าที่งบประมาณจัดสรรไว้ จึงเป็นข้อจำกัดอย่างมากของการพัฒนา ถึงแม้จะมีการกระจายอำนาจ จัดสรรงบประมาณมาให้ก็จริงอยู่ แต่เนื่องจากพื้นที่ของตำบลมีมาก ประชากรก็เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ งบประมาณที่ได้รับจัดสรรจึงไม่สมดุลกัน

๓.๒ การประเมินผลการนำแผนพัฒนาไปปฏิบัติในเชิงปริมาณ

การประเมินผลการนำแผนพัฒนาไปปฏิบัติในเชิงปริมาณ นั้นไม่สามารถจะวัดผลออกมาในรูปแบบสถิติหรือตัวเลขได้แน่นอน ชัดเจน แต่จากการประเมินผลโดยทั่วไป แผนพัฒนาที่นำไปปฏิบัติจาก ที่ตั้งไว้ ๑๐๐ % สามารถประเมินด้วยผลสัมฤทธิ์ และจากสาเหตุ อุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างการนำไปปฏิบัติ สามารถประเมินผลที่สัมฤทธิ์ ได้ถึงประมาณ ๔๐.๐๐% ซึ่งเป็นการประเมินผลที่คณะกรรมการจัดทำแผนค่อนข้างพอใจ

แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา และแผนพัฒนาสามปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว ที่ผ่านมามีได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาไว้ ๕ ด้าน โดยได้ดำเนินการพัฒนา ตลอดจนแก้ไขปัญหา เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในตำบลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นอำนาจหน้าที่ ขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว โดยผลการพัฒนามีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๑. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน

๑.๑ แนวทางการพัฒนาการก่อสร้าง ปรับปรุง บำรุงรักษาถนน ท่อระบายน้ำ

๑.๒ แนวทางการขยายเขตไฟฟ้าสาธารณะ

๑.๓ แนวทางการจัดสร้างขยายเขตประปาหมู่บ้าน

ซึ่งทั้ง ๓ แนวทางการพัฒนาของยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านนี้ มีจำนวนโครงการที่กำหนดไว้

ทั้งปี

๒. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานเพื่อการเกษตร

๒.๑ แนวทางการจัดหาแหล่งน้ำ คลองส่งน้ำให้เพียงพอและทั่วถึงมีน้ำทำการเกษตรตลอด

๒.๒ แนวทางให้การศึกษาอบรมสัมมนาและการไปดูงานด้านการเกษตรให้มีความรู้ความเข้าใจในการประกอบอาชีพการเกษตรแบบก้าวหน้า

ซึ่งทั้ง ๒ แนวทางการพัฒนาของยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านนี้ มีจำนวนโครงการที่กำหนดไว้

๓. ยุทธศาสตร์การส่งเสริมคุณภาพชีวิต

๓.๑ แนวทางการพัฒนาด้านการศึกษา

๓.๒ แนวทางการพัฒนาด้านการส่งเสริมสุขภาพ

๓.๓ แนวทางการพัฒนาด้านสวัสดิการสังคมและสังคมสงเคราะห์

๓.๔ แนวทางการพัฒนาด้านส่งเสริมกีฬา

ซึ่งทั้ง ๔ แนวทางการพัฒนาของยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านนี้ มีจำนวนโครงการที่กำหนดไว้

๔. ยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน

๔.๑ แนวทางส่งเสริมด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

๔.๒ แนวทางสนับสนุนกลุ่มอาชีพต่าง ๆ ในพื้นที่

๔.๓ แนวทางส่งเสริมให้ประชาชนรักษาสิ่งแวดล้อม

๔.๔ แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการกระบวนการชุมชนเข้มแข็ง

๔.๕ แนวทางการจัดระเบียบสังคม ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

๔.๖ แนวทางส่งเสริมและสนับสนุนศิลปะ วัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของท้องถิ่น

ซึ่งทั้ง ๖ แนวทางการพัฒนาของยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านนี้ มีจำนวนโครงการที่กำหนดไว้

๕. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านระบบบริหารจัดการที่ดี

๕.๑ แนวทางปรับปรุงและพัฒนาวัสดุอุปกรณ์ครุภัณฑ์และสิ่งก่อสร้างในการบริหารจัดการของหน่วยงานให้มีความพร้อมในการปฏิบัติงาน

๕.๒ แนวทางสนับสนุนงบประมาณในการบริหารจัดการภายในองค์กรทุกด้านให้มีความพร้อม

๕.๓ แนวทางส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรในองค์กร

๕.๔ แนวทางการจัดระบบบริการดูแลให้ประชาชนได้รับความสะดวกและรวดเร็วในการติดต่อประสานงาน

๕.๕ แนวทางพัฒนาข้อมูลและระบบเครือข่ายเพื่อใช้ในการวางแผน

ซึ่งทั้ง ๕ แนวทางการพัฒนาของยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านนี้ มีจำนวนโครงการที่กำหนดไว้

การประเมินประสิทธิผลของแผนพัฒนาในเชิงคุณภาพ

การประเมินประสิทธิผลของแผนพัฒนาในเชิงคุณภาพ สามารถวัดได้จากหลายทาง เช่น วัดจากความพอใจของประชาชนในพื้นที่ จากโครงการที่ เสนอมา และจากผลการดำเนินโครงการที่เสร็จเรียบร้อยแล้ว ประชาชนมีความพอใจที่โครงการที่ขอเสนอได้รับการดำเนินงานและได้ผลดังที่ตั้งเป้าหมายไว้

- วัดได้จากผลประโยชน์ที่ประชาชนได้รับ เช่น การดำเนินโครงการขุดลอกคลอง การก่อสร้างถนน ฯลฯ สามารถเอื้อประโยชน์ต่อการดำรงชีพ ของประชาชนได้

- สามารถวัดประสิทธิภาพการทำงานของบุคลากรหรือผู้นำหมู่บ้าน และสามารถให้ความรู้ความเข้าใจ ในด้านการประสานงาน การค้นคว้ารวบรวมข้อมูล การปฏิบัติงานตามขั้นตอนต่าง ๆ เป็นต้น

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ องค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว ได้ดำเนินการ ตามแผนพัฒนา ตำบล ปี ๒๕๖๑ โดยนำมาจัดงบประมาณรายจ่ายประจำปี ๒๕๖๑ ซึ่งสามารถประเมินผลการดำเนินการ โดยแยกตามแนวทางการพัฒนาด้านต่าง ๆ ได้ดังนี้